

Kluczowe warunki dla prawidłowej realizacji polityki Local Content w Polsce na przykładzie województwa pomorskiego

Województwo pomorskie stanowi jeden z kluczowych obszarów dla realizacji strategicznych inwestycji państwowych w formule Local Content – w szczególności w sektorach: portowym, stoczniowym, żeglugowym, logistycznym, energetycznym, infrastrukturalnym, obronnym, magazynowania energii oraz data center.

Polityka Local Content może mieć realne znaczenie wyłącznie wówczas, gdy jest wdrażana w miejscach koncentracji największych inwestycji – w tym na Pomorzu. To kapitał ludzki oraz potencjał przemysłowy stanowią fundament siły gospodarki i bezpieczeństwa państwa, a także wyznaczają krąg kluczowych partnerów zdolnych wspierać – w ramach mechanizmów offsetowych – rozwój przemysłu i nowych technologii.

Postulowane kierunki działań

1. Obowiązkowy i mierzalny Local Content (w tym komponent regionalny)

1. Lokalna gospodarka

Komponent regionalnej gospodarki powinien stać się obligatoryjnym elementem inwestycji strategicznych, z jasno określonymi wskaźnikami oraz obowiązkiem raportowania, rozumiany jako rzeczywisty udział przedsiębiorstw działających w danym regionie kraju.

2. Samorząd regionalny i lokalny

Postulujemy, aby w spółkach z udziałem Skarbu Państwa realizujących projekty strategiczne, mających siedzibę w danym województwie, zapewnić udział przedstawiciela województwa lub na niższym poziomie samorządowym w radzie nadzorczej oraz zarządzie.

3. Badanie wskaźników poziomu Local Content i pochodzenia produktów

Uważamy, że powołanie lokalnych grup audytowych (decentralizacja procesów kontrolnych) sprawdzających poziom Local Content oraz kontrola pochodzenia komponentów wykorzystywanych w projektach strategicznych powinny odbywać się na poziomie regionalnym.

4. Premiowanie osób odpowiedzialnych za proces wdrażania Local Content

Wprowadzenie mechanizmów premiowania w zależności od realizacji wskaźników dla osób zabezpieczających wdrożenie Local Content w inwestycji.

---

2. Obowiązkowy audyt i odpowiedzialność zarządów

Deklaracje dotyczące Local Content składane na etapie ofert powinny podlegać realnej weryfikacji.

1. zapewnienie dostępności planów inwestycyjnych i zakupowych w pierwszej kolejności dla rynku lokalnego,
2. obowiązkowy audyt zamówień w trakcie realizacji projektów,
3. powiązanie realizacji wskaźników Local Content z oceną zarządów przez właściciela (Skarb Państwa),

---

3. Priorytet dla bezpieczeństwa i odporności państwa

Kryteria oceny ofert powinny w sposób rzeczywisty uwzględniać:

1. Odporność łańcuchów dostaw

Należy sprawdzać czy zaplanowane łańcuchy dostaw są odporne na zawirowania geopolityczne na świecie.

2. Obowiązek korzystania z krajowych dostawców

Nie powinno się pomijać polskich producentów i dostawców w procesie zamówień. Zdarza się, że polscy przedsiębiorcy nie wiedzą o prowadzonych postępowaniach zakupowych. Należy stworzyć skuteczne mechanizmy komunikacji.

3. Komercjalizacja posiadanych w kraju kompetencji, wypracowanych w Instytutach B+R, na Uczelniach oraz w firmach.
4. W przypadku braku krajowych kompetencji – obowiązek oferentów do tworzenia konsorcjów z polskimi podmiotami o zbliżonym profilu działalności, wraz z:
  - uwzględnieniem komponentu offsetowego,
  - rejestracją konsorcjum w Polsce (preferencyjnie w regionie realizacji inwestycji),
  - formalnym udziałem polskiego partnera w strukturze konsorcjum,
  - dostępnością zaplecza serwisowego i technicznego na terytorium Polski,
  - zdolnością utrzymania infrastruktury w sytuacjach kryzysowych.

4. Systemowe otwarcie inwestycji dla regionalnych polskich firm, w tym MŚP

1. Dzielenie dużych zamówień publicznych na mniejsze części

Brak podziału dużych zamówień na mniejsze części powinien każdorazowo wymagać formalnego, publicznego uzasadnienia. Obecna praktyka konsolidacji zamówień ogranicza dostęp MŚP oraz krajowych podwykonawców do rynku.

2. Dopuszczanie konsorcjów w postępowaniach przetargowych

W przypadku inwestycji państwowych wymagających budowania partnerstw oferenci mogą tworzyć konsorcja budujące ich potencjał w realizacji kluczowych dla państwa inwestycji.

3. Aktywne przygotowanie rynku do udziału w inwestycjach

Potencjalni realizatorzy zamówień (oferenci) powinni być edukowani na każdym poziomie procesu inwestycyjnego poprzez szkolenia, doradztwo w procesach przetargowych.

4. Obowiązkowy dialog z rynkiem przed procedurą zamówień

Powinien być wdrażany regionalny dialog techniczny w procesie przygotowywania postępowań zamówień. Dzięki temu procesowi ograniczy się wykluczenie lokalnych firm już na etapie wymagań formalnych. Część wymogów przetargowych ma charakter nadmierny i nieadekwatny względem prowadzonego procesu zamówień.

5. Realne mechanizmy wsparcia dla polskich firm (gwarancje, certyfikacje)

Należy stworzyć systemowe mechanizmy wsparcia polskich firm w procesach certyfikacji, pre-kwalifikacji i gwarancji kontraktowych — dostosowane do wymogów międzynarodowych inwestorów realizujących projekty (np. transformacji energetycznej). To warunek konieczny rzeczywistego wzrostu udziału krajowego przemysłu w łańcuchach dostaw dla głównych inwestycji zwłaszcza energetycznych czy obronnych (dual use). Powołanie krajowego rejestru pre-kwalifikowanych dostawców, uruchomienie dedykowanych instrumentów dotacyjnych na pokrycie kosztów certyfikacji w MŚP oraz objęcie polskich firm państwowymi gwarancjami wykonania kontraktu pozwoliłoby eliminować bariery wejścia wynikające nie z braku kompetencji, lecz z braku formalnego uznania tych kompetencji przez zagranicznych inwestorów i głównych wykonawców.

Wszelkie rozwiązania i obowiązki wskazane powyżej powinny znaleźć swoje miejsce w obowiązujących przepisach prawa, statutach spółek Skarbu Państwa i umowach. Brak realizacji wprowadzonych tak rozwiązań i obowiązków powinien być jasno powiązany z odpowiedzialnością za ich naruszenie.